Streszczenie

W swojej pracy doktorskiej pod tytułem *Utwory tradycyjnej muzyki chińskiej jako kanwa współczesnej polskiej twórczości instrumentalnej i wokalno-instrumentalnej. Analiza formalna i problemy wykonawcze w pracy dyrygenta* autorka prezentuje szerokim rzeszom odbiorców zarówno chińskim, jak i europejskim muzykom i melomanom, tradycyjną muzykę chińską w nowych brzmieniach. Jest to próba pokazania i opisania twórczego zderzenia chińskiej tradycji muzycznej z estetyką kompozytorską europejskiego kręgu kulturowego.

Kompozycje i prezentacja ich na koncercie dyplomowym w sali koncertowej Akademii Muzycznej w Gdańsku powstały w ramach projektu dla młodych naukowców w ramach konkursu na grant Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla studentów doktorantów. Założeniem projektu było stworzenie nowych, choć inspirowanych kulturą chińską, w większości instrumentalnych utworów , które wzbogacą dziedzictwo kultury narodowej obu krajów. Na potrzeby niniejszego projektu został stworzony oryginalny zespół wykonawczy: solista – tenor, chór mieszany Wydziału Dyrygentury Chóralnej, Muzyki Kościelnej, Edukacji Artystycznej, Rytmiki i Jazzu (na co dzień pracujący pod dyrekcją dr Michała Kozorysa) i projektowa orkiestra kameralna powołana z inicjatywy promotora prof. dra hab. Waldemara Górskiego we współpracy z dr Karoliną Piątkowską-Nowicką. Koncert odbył się 16 stycznia 2017 roku po przeprowadzeniu codziennych prób (z orkiestrą od 9 do 16 stycznia, z chórem 3, 10 i 13 stycznia) oraz zarejestrowny *life* audio i video.

Przygotowanie i wykonanie koncertu poprzedziła praca teoretyczno-badawcza stanowiąca podstawę do opracowania opisu dzieła.

Wraz z rozwojem muzyki fortepianowej w Chinach, znane z tradycji pieśni,

tańce, utwory przeznaczone wcześniej na solowe instrumenty ludowe lub wykonywane przez chińską orkiestrę, zaczęto w XX wieku przenosić na fortepian. Historia twórczości fortepianowej zatem, w przeciwieństwie do rozwoju sztuki muzycznej w Chinach w ogóle, jest bardzo krótka i wynosi niecałe sto lat. Autorka, chcąc przybliżyć bogactwo tradycyjnej muzyki chińskiej, w pierwszym rozdziale niniejszej pracy przedstawiła jej krótką historię, instrumentarium, a więc proces powstania, rozwoju oraz cechy stylu, którego podstawę stanowi pentatonika, a cechą charakterystyczną jest synkretyzm sztuk, przejawiający się w połączeniu muzyki i obrazu z pieśnią, tańcem i poezją.

W rozdziale drugim zaprezentowana została analiza ośmiu spośród ogromnej liczby aranżacji fortepianowych, jakie powstały w Chinach w XX wieku. Aranżacje te stały się podstawą do skomponowania zupełnie nowych współczesnych kompozycji. Autorka skupiła się szczególnie na tych fragmentach oryginalnych kompozycji, które były inspirujące dla współczesnych polskich kompozytorów. Jest to zatem krótkie omówienie okoliczności powstania oryginałów w kontekście historycznym wraz z informacją o ich autorach, literackiej i filozoficznej wymowie dzieł, budowie formalnej, przeznaczeniu na instrumenty tradycyjne i sposobów odwzorowania ich brzmień na fortepianie.

Zasadniczą częścią niniejszej pracy jest zamieszczona w rozdziale trzecim analiza ośmiu nowych współczesnych kompozycji, napisanych na podstawie ośmiu utworów, wywodzących się z tradycyjnej muzyki chińskiej. W obszernej części tego rozdziału autorka skupiła się na problemach wykonawczych, na jakie mogą napotkać wykonawcy. Twórcami nowych utworów opartych na chińskiej tradycji są współcześni kompozytorzy polscy: Franciszek Araszkiewicz (*Lunar Dust, Flooding of draught pole*, *Many-faced thought*), Kamil Cieślik (*Dream about the moon*, *Chinese feast*), Alicja Skrzypiec (*Wyścig, Setki ptaków czczą Feniksa)*, Beata

Wróblewska (*Trzy dotknięcia kwiatu śliwy)*. Niektóre z nich są kompozycjami jedynie instrumentalnymi, natomiast kilka powstało na zespół wokalno-instrumentalny. Autorce przyświecała chęć pokazania chińskiej muzyki z jej tradycyjnym wydźwiękiem w ramach nowego instrumentarium, niosącego odmienną od chińskiej estetykę muzyczną i ładunek emocjonalny.

W rozdziale trzecim dodatkowo poddano analizie budowę formalną oraz problemy wykonawcze, pojawiające się w pracy chóru, orkiestry i dyrygenta w ośmiu nowych utworach. Doświadczenie zdobyte w pracy z zespołem wykonawczym na próbach i koncercie, stało się bezcenne i w pełni unaocznia konieczność ścisłej koordynacji w poprowadzeniu solisty, chóru i orkiestry, w doskonałym zdyscyplinowaniu całego zespołu wykonawczego.

Praca zawiera bogatą bibliografię: 28 pozycji literatury przedmiotu w języku chińskim, 19 pozycji w języku polskim; dodatkowo literaturę pomocniczą w postaci pięciu pozycji w języku polskim i czterech źródeł pochodzących z Internetu. Na zakończenie autorka umieściła aneksy, które zawierają legendę do utworów F. Araszkiewicza, biografie kompozytorów wraz z wywiadami, plakat i program koncertu. Autorka łącznie z opisem dzieła załącza w aneksach koncert zarejestrowany na płytach DVD i CD, oraz partytury, głosy orkiestrowe i wyciągi fortepianowe, a także kopię pracy pisemnej na nośniku elektronicznym.

Summary

In her doctoral dissertation entitled *Traditional Chinese Music Pieces as Basis for Polish Contemporary Instrumental and Vocal-Instrumental Works. Formal Analysis and Performance Problems in Conductor's Work,* the author presents the new sound of traditional Chinese music to wide audiences of both Chinese and European musicians and music lovers. The dissertation attempts to show and describe the creative collision of Chinese traditional music with the aesthetics of European composing.

The compositions and their presentation at the diploma performance in the concert hall of Gdansk Music Academy were created as a project for young academics at the grant-winning competition organized by the Ministry of Science and Higher Education for PhD students. The aim of the project was to create new instrumental pieces inspired by the Chinese music, which could enrich the national cultural heritage of both countries. An ensemble was put together for the project: the soloist – tenor, the mixed choir of the Faculty of Choral Conducting, Church Music, Arts Education, Eurhythmics and Jazz (working under the direction of dr Michal Kozorys) and the project chamber orchestra put together by professor Waldemar Górski in collaboration with dr Karolina Piątkowska-Nowicka. The concert took place on 16 January 2017 and was audio and video recorded life. Prior to that everyday rehearsals were conducted (with the orchestra from 9 to 16 January, with the choir on 3,10 and 13 January).

Preparing and performing the concert was preceded by theoretical research work, which was the basis for preparing the description of the work.

In the 20th century, when piano music developed in China, traditional songs, dances and pieces for solo folk instruments or performed by the Chinese orchestra

were adapted for the piano. The history of Chinese piano output, as opposed to the development of Chinese music generally, is quite short and has lasted one hundred years.

In the first chapter of this dissertation the author wants to show the richness of traditional Chinese music by presenting its history, instrumentarium, creation and development of style, which is based on the pentatonic scale and fusion of arts: music and image with song, dance and poetry.

The second chapter presents the analysis of eight piano arrangements created in China in the 20th century. Those arrangements became the basis for composing new contemporary pieces. The author focuses especially on the fragments of original compositions which were inspiring for contemporary Polish composers. The second chapter contains the description of the circumstances of creating the originals, their historical context, information about authors, literary and philosophical meaning of works, their formal construction, intended performance using traditional instruments and ways of recreating their sound on the piano.

The most important part of this dissertation is the third chapter which contains the analysis of eight contemporary compositions, based on eight traditional Chinese pieces. The author focuses here on performance problems. The creators of new pieces based on Chinese tradition are contemporary Polish composers: Franciszek Araszkiewicz (*Lunar Dust*, *Flooding of Draught Pole*, *Many-faced Thought*), Kamil Cieślik (*Dream about the Moon*, *Chinese Feast*), Alicja Skrzypiec (*The Race*, *Hundreds of Birds Worship the Phoenix*), Beata Wróblewska (*Three Touches of the Plum Flower*). Some of the pieces are purely instrumental, some are intended to be performed by the vocal-instrumental ensemble. The author wants to show the Chinese music in its traditionality, yet based on a new instrumentarium, employing the music aesthetics and emotions different from Chinese.

The third chapter analyzes the formal construction and performance problems occuring in the work of the choir, orchestra and conductor in the eight new pieces. The experience gained during rehearsals and the concert was invaluable and proved the necessity of coordinating the soloist, choir and orchestra and of introducing discipline among all the performers.

The dissertation contains a rich primary bibliography: 28 Chinese and 19 Polish sources; a secondary bibliography: 5 Polish and 4 Internet sources, as well as annexes with the legend to F. Araszkiewicz pieces, biographies of composers together with interviews, the concert poster and program. In the annex, the author encloses the concert DVD and CD, the scores, orchestra voices, piano scores and the copy of the dissertation on an electronic carrier.

概要

此次的博士论文题目为：*以中国传统音乐作品为基础而创作的现代波兰器乐及器乐合唱作品-作品分析及指挥技法*。笔者力求将中国传统音乐以一种全新的音响效果展现予中国及欧洲的广大音乐听众及音乐爱好者们。试图将中国的传统音乐元素与欧洲的作曲美学技法相结合，以实现一次中欧两界音乐文化的大碰撞。

新作品在格但斯克音乐学院的音乐厅，以毕业音乐会的形式演出并呈现。由波兰科学与高等教育部的，“为比赛中获奖的年轻学者及博士生项目”组织所支持举办。该博士项目的目的，是为了将以中国音乐为创作灵感的新作品，来丰富两国的音乐文化资源。为演出音乐会成立的团体包括：男高音独唱，“合唱指挥，教堂音乐，艺术教育，韵律与爵士”部门的混声合唱团（由 Michał Kozorys 博士领导），由博士生导师 Waldemar Górski 教授与 Karolina Piątkowska-Nowicka 博士共同为此次项目组建的室内管弦乐队。在连续一周的排练后，音乐会举办于 2017 年 1 月 16 日（与乐队的排练从 1 月 9 日到 16 日，与合唱团的排练于 1 月的 3 日、10 日及 13 日），包括现场录音与录像。

在准备和举办音乐会之前，论文已作为理论研究作品的基础，做出了充分的准备。

中国的钢琴音乐发展始于 20 世纪初，其中以改编传统歌曲、舞蹈音乐及早期民族独奏器乐作品和中国管弦乐队作品为主。中国钢琴作品的创作历史，相对于中国的其他音乐发展，要稍短一些，持续到目前为止也仅有一百年左右。在论文的第一章中，笔者对中国丰厚的传统音乐历史文化作了简述，其中也包括了乐器介绍，音乐风格特点的形成与发展：在五声音阶的基础上，融合了歌曲、舞蹈和诗歌等多元化的艺术元素。

在第二章节中，主要介绍和分析了八首于二十世纪创作的钢琴作品。同时，它们也是新现代作品改编和创作的基础素材。笔者将重点放在了，被波兰现代

作曲家们所提取采用于新作品创作中的原作片段。同时也包括了，原作品的创作背景、作曲家信息、作品的文学与哲学含义、曲式结构，以及如何模仿原传统乐器音色的演奏分析。

第三章节，也是整篇论文中最重要，篇幅最长的一个部分，对在八首中国传统音乐基础上所创作的八首新现代作品进行分析。笔者针对于在实际操作中可能产生的问题提出建议。由中国传统音乐进行新作品创作的当代波兰作曲家分别为：Alicja Skrzypiec（*Wyścig-赛马*，*Setki ptaków czczą Feniksa-百鸟朝凤*），Franciszek Araszkiewicz（*Lunar Dust-月尘*，*Flooding of draught pole-干涸之洪*，*Many-faced though-冥思*），Kamil Cieślik（*Dream about the moon-月之梦*，*Chinese feast-中华盛宴*）以及 Beata Wróblewska（*Trzy dotknięcia kwiatu śliwy-梅花三弄*）。其中，有一部分是单纯的器乐作品，另外的则为器乐合唱作品。笔者意在通过这种西洋器乐的新型表现形式，为听众出展现不同风格和情感的中国传统音乐。

第三章也包括新作品的曲式分析，及在八首新作品的实际排练中，产生的演奏和指挥技法问题。在与乐队排练及音乐会中所获得的经验是无比珍贵的，它也充分证明了，指挥者与独唱演员、合唱团以及管弦乐队之间，做到整体的协调统一，相互信任与配合的重要性。

论文最后附有丰富的参考资料：28 本中文参考书目，19 本波兰参考书目，另有 5 份波兰版二次文献及 4 处网络文献资源。同时，附录中也包含：排练日程安排，乐队构成及成员名单；作曲家简介与采访；运用于 F. Araszkiewicza 的作品中乐器所需的现代演奏技法讲解；图片、表格及谱例的检索；音乐会海报节目单等。另也一并附上了音乐会的录像 DVD 和音频 CD，所有作品的总谱，乐器分谱，钢琴分谱及论文的电子版本。